

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Múzeum-körút 1.
Telefon: József 55—40, József 68—88.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 110 K.
Félévre 60 K. Negyedévre 30 K.
Egyes szám ára ... .. 3 korona.

Budapest, 1921.

II. évfolyam 41. szám.

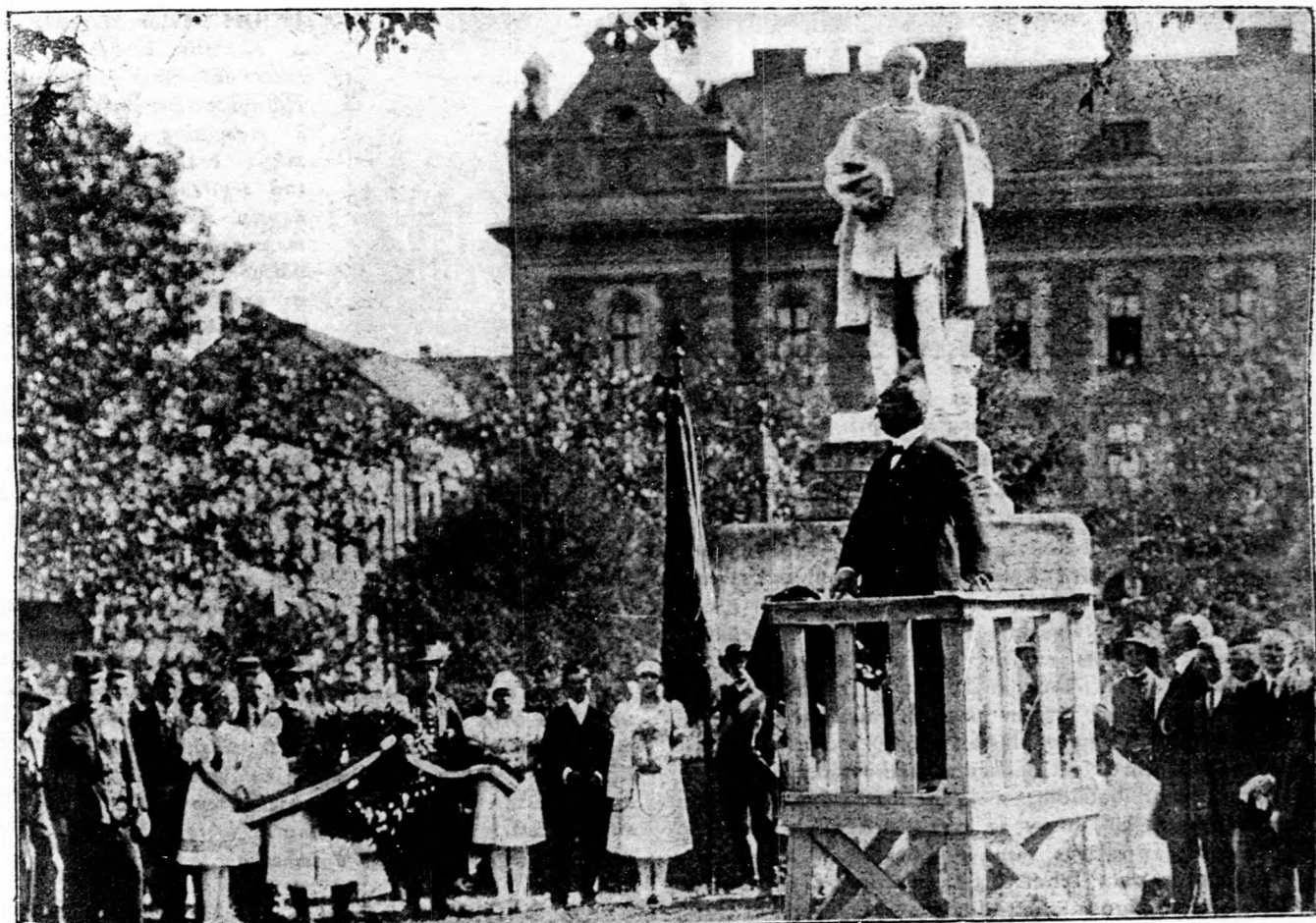
Vasárnap, október 9.

Mit tegyünk?

Vannak emberek és újságok, akik örülnek annak, hogy annyi elégedetlenségre van ok. A sátánok és piócák, akik a szegény emberek elkeseredéséből vámot szoktak szedni és három éve is örültségekbe kergették a szerencsétlen országot, azt gondolják, hogy megint az ő idejük következik. Mindenféle újságokat küldenek szét, újabb szövetségeket csinálnak, azt kiabálják az

emberek fülébe, amit úgy is mindenki tud, hogy nehéz a sorsa most a magyarnak. Rossz orvos az, aki a szenvedő betegnek szemébe mondja, hogy ilyen meg olyan nyavalyája van s folyton csak ijesztegeti, folyton tükröt tart eléje, hogy milyen rosszul néz ki, de orvosságot nem ajánl.

Ne meséljen senki arról, hogy ilyen meg olyan bajok vannak, mert eléggé látjuk, eléggé érezzük a nyomorúságot. Aki önzetlen jóakarója a szenvedő magyar népnek, az nem

Országos emlékűnnep Szegeden Széchenyi születésének 130-ik évfordulóján.

A Népfióskolások Országos Széchenyi Szövetsége ezek jelenlétében koszorúzta meg Széchenyi szobrát. Koszó István dr. a szegediek népszerű képviselője beszél az ünnepélyen megjelentekhez.

a sebeket hasogatja, hanem megmondja, hogy mit lehet és mit kell tenni. Legelőször is meg kell állapítani, minden nyomoruságnak és bajnak oka az, hogy a trianoni szerződés megnyomorította az országot. Elvágta bennünket széntől, vastól, petróleumtól, sőtől, kőtől, tüzfától s körülvette bennünket ellenséges államokkal. Hegyibe a trianoni szerződés adósságokat szórt a nyakunkba s kitett bennünket régi ellenségeink kénye-kedvének, hogy bármikor követelődzenek rajtunk. Innen van, hogy pénzünk leromlott s a drágaság fejünk fölé emelkedett. Innen van az is, hogy sok jóra való embernek nincs munkája, nincs keresete s míg egyik oldalon a bűzát és az iparcikkeket drágán adták, a másik oldalon éhező gyermekek és özvegyek kiáltanak segítségért. A gazdák ellen uszítják egyes újságok a városi lakosságot, a tisztviselők az államot okolják, hogy kevés

A földmunkákat haladéktalanul indítsa meg a kormány, a magyar ármentesítő társulatok az egész Tiszamentén elkészültek a tervekkel a töltések megerősítése céljából. Csak sürgősen jóvá kellene azokat hagyni és sok ezer ember állandó munkát kapna téli kenyérrel együtt. Mint Olaszországban, nálunk is a munkásvállalkozó szövetkezeteknek kell juttatni a nagyobb közmunkákat. Ne az idegen nagytőke, hanem a dolgozó emberek vágják zsebre a vállalkozói nyereséget. A Duna-Tisza közén belvizek levezetésére a nagyszabású mérnöki tervek szintén elkészültek már. A csongrádi és szegedi főcsatornák és a sok mellécsatorna építése sok ezer embernek adna éveken keresztül biztos kenyeret.

Az ipari és mezőgazdasági termelő munka istápolása, a nagyobb vagyonu és nélkülözhető tisztviselők felmondásával a többieknek jobb ellátása s az államháztartás terén a takarékoság és a terhek vállalása és igazságos elosztása minden bajt orvosol. Csak erély, bölcsesség és a társadalmi osztályok együttérzése kell hozzá. Minden helyre a legokosabb embert tegyük s dobjuk ki azokat, akik a zavarosban akarnak halászni!

Az Országos Széchenyi emlékünnap Szegeden.
Schandl Károly dr., Csongrád képviselője beszél az emlékünnap résztvevőiehez.

fizetést ad, a keresetnélküli munkások pedig várják a nagy közmunkák megindítását.

Megállapítva a bajokat s azoknak szülőkeit, most már mondjuk meg, mit kell tenni. A trianoni békeszerződést egyelőre nem bírjuk megváltoztatni, mert nincs hozzá erőnk. Addig, ameddig ilyen szűk határok között kell élnünk, addig is segíthetünk magunkon. Hanem azt üzenjük a törvényhozóknak, hogy ne törődjenek most pártkérdésekkel, hanem lássanak munkához.

A földreform nagyon lassan dőcög előre. A Földbirtokrendező Biróság jóakarata hiábavaló, ha nincs egy kormányzati hatalom, mely gondoskodna gyorsan, erőpocsékolás nélkül, hogy az arravaló népnek földhözjuttatása iránt az eljárás minden községben meginduljon. Ha rögtön nem lehet örök tulajdonba átvenni a földet, az igényjogosultakat tömörítsék földbérleti szövetkezetekbe s úgy vegyék át a birtokokat elővételi joggal. A házhelyeknél is sok baj van. Tessék a házhelyárát maximálni s olcsóbban megállapítani, mindjárt megszűnik minden akadály.

hez, a valutához, meg az üzlethez legjobban az ő fajtajuk ért. Hát szó, ami szó, zsebre vágjuk a fricskákat. Igazatok van: a liberális ember bozza rendbe az ország szénáját. Annál különösebb az, ami pár hét óta történik. Hegedüs megbukott. Nem tudta rendbehozni az állam pénzügyeit. Csődöt mondott egész politikája. Most szeretnénk fülünél fogva idehozni a januárban annyira hengező liberális újságokat és korifeusokat, hadd szégyeljék magukat. De uramfia! Mit látunk?! Ugyanazok az urak és lapok lármáznak, most is és szidják — Hegedüst. Igazán ügyes taktikával dolgoznak. Nem bíába velük született tulajdonságuk az élelmesség. Mintha semmi közük sem lenne Hegedüsöz, még ők őknek legnagyobb lármát. Nekik áll följobb, mikor azzal hengeztek, hogy az ő emberük...

★

A BAGLYOK. A pécsi izraelita hitközség feljelentette Patácsi Dénest, a népszerű baranyai földművesvezért, mert azt mondta, hogy a szerbeket pécsi zsidók támogatják és tartották vissza Baranyában. Izgatást látott ebben a hitközség. Az ügyészség azonban visszautasította a vádat,

Budapest, október 8.

MÉG NEKIK ÁLL FÖLJEBB! Mikor Hegedüs jött, a liberális berkekben egyszerre örömtűzek gyulladtak ki. Rőfnyire szélesre nyíltak a szájuk s szemükre vetették, hogy mégis csak liberális ember tud segíteni az ország pénzügyein. Krauszék és Weiszék, meg a többi három mázsára üldözött bankdirektor, no meg a zsoldjukban levő liberális újságok tele szájjal hengeztek, hogy az «ő emberükre» szorultak a keresztény magyarok. Falun az egyszerű földművesember úgy gondolta, nem is csoda, hiszen a börzéhez,

mert abban, amit Patacsi mondott, nincs igazság. Nosza lejt erre nagy gezéresz Judeában és a Lipótvárosban. Klein Ármin lapja, «Az Est» és a szabadkőmíves «Világ» neki ront az ügyességnek és a sárgaföldig lerántja, hogy nem börtönzöletti be Patacsit. Már annyira jutottunk, hogy aki reájuk mond kellemetlen, börtönre akarják vetni. Csodálatos, hogy mindezzel egyidejűleg történik az is, hogy Patacsiek ellen odalent előkelő politikus részről is aknamunka indul meg. Hiába, a barátok csak találkoznak, akármiyen berkekbe bujtak. De hát miért baragsznak az urak?! Hát Doktor Sámuel, Hajdu és a többi magyarosított nevű pécsi kommunistavezér nem zsidó volt?!

Hát nem ezek tartották vissza s szolgálták a szerbeket?! Aztán még egyet! Ne mondja a bagoly a verébnek... Ha igazságról van szó, nézzen Az Est, meg a Világ, meg a hírközség legnagyobb része az 1918 október — 1919 augusztusig használt tükrébe s fogják meg az orrukat... Van rajta mit fogni.

A Szegedi Népfőiskolások Országos Széchenyi Szövetsége Széchenyi szobrának megkoszorúzására indul. 1. Vajas József, az alsóvárosi Népkör elnöke, 2. Koszó István dr., Szeged város képviselője. 3. Csizsár István ügyvezető elnök. 4. Schandl Károly dr., Csongrád képviselője.

Nagy tetszéssel fogadta az ünneplő közönség a szegediek népszerű képviselőjének beszédét, aki ennek keretében helyezte el a Népfőiskolások Országos Széchenyi Szövetségének hatalmas koszorúját a szobor talapzatára. Utána Rode Imre koszorúzta meg a szobrot a vidéki Széchenyi Szövetségek nevében.

Schandl Károly dr. nemzetgyűlési képviselő ünnepi beszéde következett erre, aki a nemzet válságos napjaira utalva, Széchenyi programjának időszerűségét állította az ünneplők elé.

— Nagycenk fölött látjuk már a reménysugarakat s ez a fordulat biztosítja jövőjét Európa közepén az egész magyarságnak. Széchenyi szavaival fejezi be beszédét: «A mennyei szikra, mely felébreszti a nemzetet, többé elaludni nem fog soha». (Viharos taps és éljenzés.)

Az ünnepi beszéd után Csizsár István ifjúsági elnök tett lelkes fogadalmat az ifjúság nevében. A Szózat éneklése után az ünnepség első része véget ért.

Az ünnepség második része este az Alsóvárosi Körben folyt le Széchenyi-émlékvacsora keretében, melyet szintén a Népfőiskolások Országos Széchenyi Szövetsége rendezett. A vacsorát magyarruhás leányok főzték és szolgálták fel, mialatt a Széchenyista ifjak zenekara játszott hazafias darabokat. Koszó István dr. nemzetgyűlési képviselő a kormányzóra mondott lelkes felköszöntőt, mely után Schandl Károly dr. nemzetgyűlési képviselő mondotta el emlékbeszédjét. Vajas József tanyai gazda, az Alsóvárosi Népkör elnöke mondott még lelkes felköszöntőt, majd Somogyi Szilveszter polgármester, Imre József egyetemi tanár, Menybártl Gáspár egyetemi rektor, Botlka Sándor főkapitány és Várady József tanár mondtak magas színvonalú pohárköszöntőket. Komarek Imre tanító irredenta dalai s a magyarruhás ifjúság táncvígalmá zárta be a pompásan sikerült ünnepélyt, melynek rendezésében a Népfőiskolások Széchenyi Szövetségének tagjain kívül Gulácsy Sándor és Várady József tanároknak volt oroszlanrészük.

Megünnepezték Széchenyi 130 éves születésnapját.

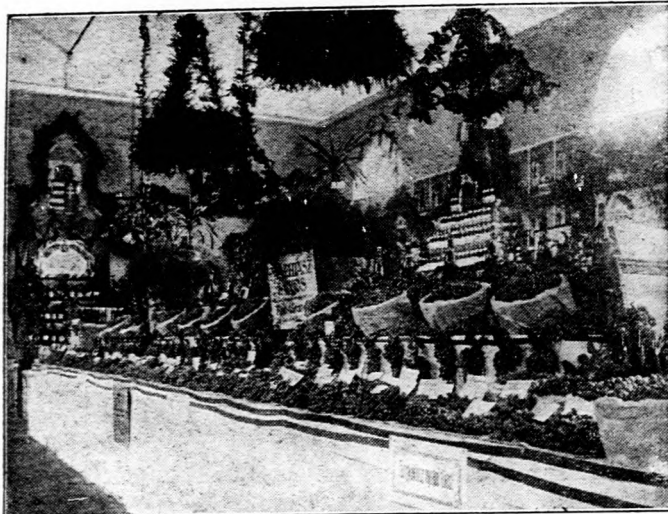
A szegedi országos ünnep.

Szép ünnepséggel áldoztak Szegeden Széchenyi István gróf emlékének azon alkalomból, hogy szeptember 21-én volt 130-ik évfordulója a legnagyobb magyar születésének. A Széchenyi-szobornál folyt le az ünnepség, melyet a Népfőiskolások Országos Széchenyi Szövetsége rendezett. Az alsó-városból indult el az ünnepi menet a szoborhoz, élén az alsó-tanyai díszruhás gazdaiifjúság lovasbandériumával, melyet Bába Lajos vezetett. Utánuk gyönyörű magyar ruhákban a tanyai gazdálányok haladtak s zászló alatt az alsóvárosi földműves népkör tagjai Vajas József, Dobó Ferenc és Császár Mátyás vezetése alatt. A szegedi hatóságok és közigazgatások küldöttségekkel képviselték magukat. Az ország különböző vidékeiről több küldöttség jelent meg, köztük a Vértessácsi és Békéssámsóni Széchenyi Szövetségek küldöttségei Rode Imrével és Bouvalsek Jenővel élükön. A szobornál az ünnepély a magyar Himnusszal kezdődött, melyet Wénig Gyula elnök és Mayer Antal karnagy vezetése alatt a kitűnő szegedi polgári dalárda énekelt.

Majd Koszó István dr. nemzetgyűlési képviselő mondott gyújtó alkalmi beszédet, melyben Széchenyi emlékét méltatta.

— Ebben az országban, — mondotta — mely nem is ország, mert a madár, ha kiterjeszti szárnyait, mindkét oldalról határokat érint, nem élhet a nemzet. Vissza kell térnünk Széchenyire s az ő útmutatása szerint erkölcsiekben és anyagiakban megerősíthetjük a nemzetet.

Csonkamagyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mennyország!

Szőlészeti és borászati kiállítás Kecskeméten.

Baloldalon: Mathiasz János kiállítása. Jobboldalon: Látogatók a Mathiasz-féle világhírű szőlőben. Balról jobbra: Tellmann Károly miniszteri o. tan., Mathiasz Jánosné, Baross Endre Országos titkár, Mathiasz János, Balazsy Ferenc miniszteri o. tan., Fay Aladár népjóléti államtitkár, Wimmersperg báró kereskedelmi államtitkár, Fay István főispán.

MI HÍR A POLITIKÁBAN?

A kisgazda és földművespárt

a Délvidéken felszabadult választókerületekben október 30-ra kiírt választás irányítására külön intézőbizottságot választott, amely elhatározta, hogy a párt mind a tizenegy kerületben állít jelöltet. A hivatalos jelölésnél a párt mindenütt a választók akarata felé irányadónak és e célból a párt tagjai közül minden kerületbe leküldenek két-három képviselőt. A párt vezetősége megállapodott Ráday Gedeon gróf belügyminiszterrel abban az irányban, hogy a most kiegészült csonkakerületek közül azoknak a kerületeknek a képviselői mondanak le a mandátumukról, ahol az általános választás idején a választók felénel kevesebben vettek részt a szavazásban, amint az annakidején a Tiszántúl csonkakerületeiben is történt. Ilyenformán a baranyai választás megejtése után új választásra kerül a sor a következő kerületekben: Szentlőrinc, Szalánta, Pécsvárad, Szigetvár és Bácsalmás. Ezeknek a kerületeknek a képviselői, sorrend szerint: Patacsi Dénes, Muszty István, Perlaky György, Barla-Szabó József és Nagy Pál ugyanis párthatározat alapján mondanak le a mandátumukról.

Liberális részről újabban hangoztatták, hogy az úgynevezett egységes kormányzópártot nagyatádi Szabó István mellőzésével akarják létrehozni. Ezzel az alaptalan híreszteléssel szemben leszögezzük, hogy Beiblen István gróf miniszterelnök csak nagyatádi Szabó Istvánnal együtt bajlandó egységes kormányzópártot alakítani.

Nyugatmagyarország kérdéséről olasz közvetítéssel tárgyalnak.

Nyugatmagyarország kérdésében újabban két jelentős fordulat állott elő. Bánffy Miklós gróf külügyminiszter ugyanis Brünmben tanácskozott Benes cseh miniszterelnökkel, aki vállalkozott arra, hogy a kérdés békés megoldása végett bajlandó Ausztria és Magyarország között közvetíteni. A nagykövetek tanácsa a brünni találkozás után elhatározta, hogy nincs semmi kifogása az ellen, ha Ausztria Magyarországgal megegyezést köt, de

ragaszkodik ahhoz, hogy Nyugatmagyarországot az ultimátumában megállapított határidőn belül ürítsük ki. Ezalatt Benes miniszterelnök elhalasztotta közbeleépését és az ántánt hozzájárult della Toretta márkai olasz külügyminiszternek már előzőleg bejelentett közvetítő javaslatához és felszólította Magyarországot és Ausztriát, hogy az olasz külügyminiszter közreműködésével bozzanak létre megegyezést a nyugatmagyarországi vármegyék tekintetében. A tárgyalást Velenceben fogják megtartani és ezen a magyar kormányt valószínűleg Bánffy Miklós gróf külügyminiszter képviseli. A magyar kormány az ántánt ultimátumának értelmében

október 4-én teljesen kiűritette Nyugatmagyarországot

és átadta a soproni ántánt-bizottságnak. Az ántánt rendelete folytán a rendet az Ostenburg zászlóalj egy része és a soproni rendőrség tartják fenn.

MEZŐGAZDASÁG

Néhány szó a csávázásról.

Irta Hauser János.

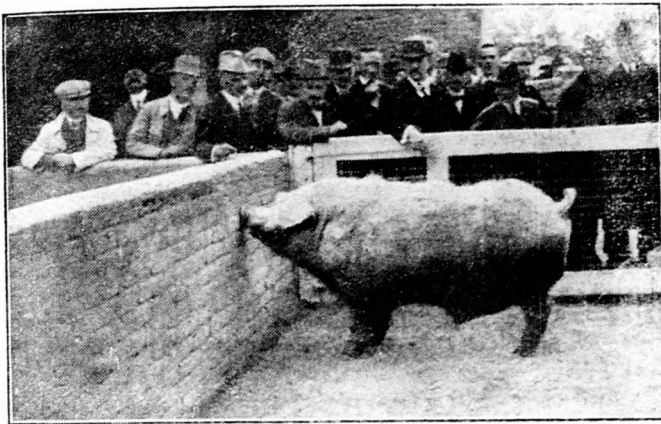
A növényi betegségek elleni küzdelemnek egyik hathatós eszköze a magvaknak vetés előtt — erre alkalmas oldatokban — való csávázása. A gyakorlati életben a csávázás szükségessége egyes kulturnövényünknel teljesen átment a köztudatba, bár még manapság sem mondható, hogy kellő mértékben. Ószibúzáját jóformán minden gazda csávázza, de már sem a köles, mohar, cirok, sem egyéb kulturnövényünk magva nem csáváztatik. Pedig tudományos kísérletek nagy száma igazolja, hogy nemcsak az ú. n. üszökbetegségek ellen, hanem nagyon sok penészgomba által okozott megbetegedés ellen is biztos védelmet nyújt a vetőmagvak csávázása. Így pl. a paszuly fekélyességét, foltosságát, a lóhere fekélykórját, rákbetegségét, cukor és takarmányrépa ragyafoltjait okozó különböző penészgombák ellen elég biztos sikerrel védekezhetünk csávázással.

A csávázás sikere nagy mértékben függ az alkalmazott csávázó szertől, a csávázó oldat elkészítésének módjától és az alkalmazott csávázási eljárástól.

Miután az őszi vetési időszak csakhamar beköszönt, az alábbiakban pár sorban megismerem a gyakorlati életben legeredményesebben alkalmazható csávázószereket és azok alkalmazási módját ismertetni.

A legelterjedtebb csávázószer a *rézgálic*, utána a formaldehid 40% oldata a *formalin*. Ezekon kívül sikerrel alkalmazták a *klorolt*, *uspulunt*, *kuprolt* is, bár ezekre vonatkozólag nincs még egységesen kialakult nézet és így csak a rézgáliccal és formalinnal akarok foglalkozni.

A rézgálic dezinficiáló hatása régóta ismeretes és a legújabb időkig majdnem kizárólag ezt alkalmazták a növényvédelemnél. Előnye az, hogy alkalmazása nem kíván különösebb gondosságot, amennyiben a kelletténél kissé erősebb oldat nem árt meg a növényeknek, legfeljebb anyagpazarlást okoz.

A bonyhádi állatvásár.

Döry Ilona báróné uradalmából jorkshiri tenyészkán.

A rézgálicből 1—2% oldatot szoktak alkalmazni, azaz 100 liter vízre 1—2 kg.-ot. Az újabb tapasztalatok azt igazolják, hogy a rézsók hatása intenzívebb, ha azok lugos kémhatásúak, amiért is meszet szoktak az oldatba tenni körülbelül 1—2 kg.-ot 100 literenként.

A *formalin*, azaz a formaldehid 40%-os oldata szintén igen hatásos szer, csak hogy alkalmazása óvatosságot kíván, amennyiben a kelletténél erősebb oldat a magvak csíráképességét tönkreteszi.

A kereskedelemben formalin néven kapható szerből 300 liter vízre 1 kg.-ot veszünk s azt jól összekeverve kész a csávázó oldat. Ez a mennyiség elegendő 10 hi. gabona csávázására. Az oldat készítésénél legyünk nagyon óvatosak; pontosan 300 liter legyen a víz és 1 kg. a formalinmennyiség. A formalin hazai gyártmány, azért bárhol kapható, ami nagy előnyül szolgál.

Mint említettem a csávázás sikere nagy mérvben függ attól is, hogy minő módon végezzük magat a csávázást.

A gyakorlati életben nagyon el van terjedve az ún. *halomcsávázás*, midőn a csávázó oldatot a megcsávázandó magra öntjük s a magot közben folytonosan átlapátoljuk. Könnyen érthető, hogy miután nem mindegyik mag érintkezik ily módon az oldattal s így az ősöspórák elpusztítása tökéletesen, az eljárás nem felel meg a kívánalmaknak.

De nem megfelelő az az eljárás sem, midőn a magot a csávázó oldatba öntve ott hagyjuk 10—14

óráig állani. Ez alatt a mag nagyon sok nedvességet szív magába, úgy hogy szárítása sok nehézséggel jár.

Leghelyesebb, ha a magot a csávázó oldatban mossuk, azaz kezeink között dörzsöljük, miáltal elérjük azt, hogy mindegyik szem tökéletesen érintkezik az oldattal, sőt a magvak szőreín az oldatba merítéskor támadó légbuborékok sem nyújtanak védelmet az ősöspórának.

Az eljárás könnyen megoldható. Egy vesszőkosarat kibélelünk zsákkal, abba öntjük a csávázandó magot. A kosarakat ezután az oldatba mártjuk s a felületre feljövő léha szemek eltávolítása után a magot 4—5 percig kezünkkel dörzsölve mossuk. Ezen rövid idő elegendő az ősöspórák elpusztításához, viszont a mag nem vesz magába túlsok nedvességet s így kiszáritása könnyen megy.

Az említett eljárás úgy rézgálicből, mint formalinból készített oldattal egyaránt elvégezhető.

Kívánatos volna, hogy a vázolt csávázási mód nemcsak a nagyobb, de kisebb birtokosok körében is elterjedne és ne csak ősibúza, hanem a tavaszi búza, köles, mohar, cirok és egyéb növény magva is csávázható.

A nyúltenyésztés első tudnivalói.

Irta: Péterfy Tamás.

A házinyúltenyésztés alapja a jó nyúlanya. Aki házinyulat akar tenyészteni, nyúlanyát csakis gyakorlott, szaktenyésztőtől vegyen. A lédában nevelt házinyúl nem lehet jó nyúlanya, mert elzárt helyen nevelték, napfényen nem edzették s így a továbbtenyésztésre, a szaporításra igen gyöngye anyag.

A nyúlketrec szükséges részei a következők. Az *elető*. Egy 30—50 cm., minden oldalán elzárt hely, ahová csak a nyúlanya járhat be egy lyukon. Felül, esetleg oldalán felnyitható résszel, amelyen át az ellés után a fészket megfigyelhetjük s a holt fiákat eltávolíthatjuk. A nyúlól második része a *tartózkodó helyiség* 100—50 cm. alapterülettel. Ebbe jön oldalt az *elető* rács a szállástakarmány részére és ugyancsak az oldalrészre a *menő polc*, mely az ól oldalán, deszkából, 25—30 cm. nagyságban és 30 cm. magasságban azért szükséges, hogy a szopató anyát az utána mászkáló apróságok szakadatlanul ne zavarhassák, ne szopják. Ide felugrik a nyúlanya a kicsinyek elől és a mellette levő oldalról eszik az *elető* rács felső részéből nyugodtan. Ugyancsak a tartózkodó helyiségbe tesszük az *abrákó* *eletőt*. Ez lehetőleg lapos, nehéz és felső részén ráccsal ellátott edény legyen. Lapos és nehéz legyen, hogy föl ne dönthessék és a drága abrak ne kerüljön a piszokba, a rács is azért szükséges rá, hogy a nyulak bele ne gázoljanak, le ne piszkolhassák az abrakot, mert azután nem eszik meg és kárba vész.

A bonyhádi állatvásár.

Goldmann János murgai gazda 6 éves tehene. Napj 18 liter tejhozama van.

Harmadik kelleke a nyúlólnak a kifutó. A kifutó az ól oldalán kívül 100—150 cm. területen készül. Fedele drótháló, oldalai deszkából készülnek. Az alapzata téglá vagy cement lehet. A kifutó oldala az ól mellett 70 cm. magas és attól távolodva a külső oldalra 40 cm. magasságra lejt, hogy a napfény bejuthasson a kifutóba. A kifutó oldalaira mentő polc és etető rács alkalmazandó.

A hím és nőstény fiatal nyulakat együtt tarthatjuk 3 hónapos korukig. Ekkor külön helyezzük el őket. (Az anyákat külön-külön tartjuk, különben verekednek és nagy kárt tesznek egymásban. A párosítás a bakk nyúl óljában történjen. Minden 8—10 anyára elég egy bakk. Ahol rendes nagytenyésztő van közelben, ott egy-két nyúlhoz nem érdemes bakkot tartani, hanem pároszni visszük az anyákat. Ezt csak akkor fogadjuk el a nagytenyésztő, ha tőle vettük az anyákat és megvan győződve a nyulak egészségéről, mert a ragályos, fertőző betegségek terjesztése leggyakrabban a párzásoknál történik. A házinyulak egészségére pedig addig vigyázzunk, míg a baj nincs meg, mert az orvoslás igen körülményes és nehéz. Gondunk legyen a betegséget megelőzni, az orvoslás csak vesződség.

A házinyulak takarmányozása egyszerű, de a szükséges óvatosságot be kell tartani. Zöld takarmányt vizesen, harmatosan ne etessünk. Figyeljük meg, hogy a nyúl mely zöldegyféléket eszi és csak azt adjuk. Óvakodjunk a penészes, romlott abrak etetésétől s különösen a penészes, savanyodott kenyér maradékot ne adjuk a nyúlak, mert az anya elvetél tőle, a kis nyulak megbetegednek.

A takarmány csak tiszta és egészséges lehet. A nyulak részére a kertből bekerülő zöldegyhulladék nehogy védecszerekkel permetezve legyen, mert a mérges levélpermetező anyagok mind ártalmasok a nyúlra.

Az ellés előtt pár nappal száraz almat, szénát teszünk az elletőhelybe. Az ellés 30 napra szokott bekövetkezni. Az anya tépett szőréből puha fészket csinál és abba takarja be meztelen fiai. Másnap megnézzük a fészket, hogy a dögötteket esetleg eltávolítsuk. Az anyát ezalatt a kifutóba zárjuk, hogy ne lássa a fiai megvizsgálását. Aztán harmadik hétre elbujnak az apróságok. Jönnek szopni, de az anya nappal nem enged, hanem a mentő polcra ugrik a kicsinyek elől. A kicsinyek így hozzászoknak az eljűk vetett salátá és más izletes zöldegyragcsáláshoz. Abrakot is kapnak a nyúlfiak, de zuzva, esetleg főzve, hogy könnyebben fogyasszák. Egyszerre csak annyit tegyünk eléjük, amennyit maradék nélkül elfogyasztanak.

Az olyan nyúlanyát, amely ellés közben, vagy azután fiai felfalja, valamint azt is, amely csak 2—3 fiat vet, nem tartjuk meg továbbtenyésztésre. Az ilyen gyöngye tenyészanyagot kár tartani, hiszen rossz tulajdonságait nem óhatjuk megörökíteni, hanem kizárjuk a tenyészetből, mint károsokat. Felhízlalva legcélszerűbb levágni.

Elletni 3—4-szer lehet egy évben. A korai és késői elletésnél az ellető helyiséget leépítjük a földbe és éjjelenként meleg téglát támasztunk fölül az ellető oldaldeszkájához.

ÁLLATAINK TÉLI TAKARMÁNYOZÁSA. Ez ma a leg súlyosabb feladat a gazdára. Minden eszközt meg kell ragadnunk, hogy haszonállataink megérhessék a tavaszt és ne kelljen őket vágóhídra adni. Sajnos, az időjárás augusztusban és szeptemberben se lett kedvezőbb, így a tarlórépához s a tarlóba vetett szalastakarmányokhoz fűződő reményeink is hiúknak bizonyultak. Egy kiváló német professzor azt ajánlja, hogy nyujtsuk ki majd az ősz végén 1—2 hétre a legelőket, réteket, útszéleket legeltetésre. Ennek eltelével pedig okvetlenül trágyázzuk meg legelőnket komppal, híg ürülékkel, műtrágyával, minnek hatása alatt a fű tavasszal korábban fog sarjadzani s így 1—2 héttel a legeltetés korábban lesz kezdhető. Az istállózott marha számára gyűjtünk össze mindenféle anyagot, mely bármily csekély tápértéket képvisel. A kukoricaszár aránylag jó takarmány. Jó hasznát vesszük a répalevélnak, a leveles cukorrépafejnek, a zölden lekaszált gyomoknak, burgonyaszárnak összekeverten besavanyított állapotban. A háborús évek alatt a német gazdák azt találták, hogy a 3/4—1 éves borjú naponta 0,5 kg. olajpogácsa, 4 kg. polyva, vagy tavalyi szalma és 8 kg. nedves takarmány (répa, vagy besavanyított takarmány) adagja mellett

tűrhetően kitele, míg a 1 1/2 évnél idősebb marha megelégszik 6 kg. tavaszi szalmával és 12 kg. nedves takarmánnyal naponta. (Az abrakot 1—2 kg. széna helyettesítheti a fiatalabb jószág-nál is.) Alomnak tavaszi szalmát használni bűn volna, sőt a búza és rozs, valamint a hüvelyesek szalmáját is jobb lesz pótolni egyéb alomanyagokkal: tőzeggel, fűrészporról, falombbal, homokkal stb. és az ősi szalmákat az állatok elé adni, hogy velük éhségüket tompítsák. Ha valaki értékes tehennel és borjakkal rendelkezik, ne sajnálja a pénzt az albrakért! Cselkó tanár szerint 1 kg. tavaszi szalma és 0,2 kg. olajpogácsa (vagy hüvelyesmag, konkolyos) egyenlő értékű 1 kg. jó rétiszenával.

PÁRTATIPRAS. A legsúlyosabb sérülések egyike az, melyet a ló egyik lábának patkóival a másik láb pártáján ejt. Már a felületet sebzést is érdemes 2—3 napig mosogatni, tisztán tartani s esetleg fertőtlenítő folyadékkal borogatni. Ha a sérülés oly mély, hogy sántítás is kíséri, akkor le kell a szőrt nyírni a seb környékéről, a sebet fertőtlenítő oldattal lemosni s hintőporral (iodoform stb.) befedve bekötni. Hanyag gyógykezelés megfosztulja magát, mert a sebben genyedés léphet fel, a gyulladás áttérjedhet az inakra, pataporcra s a győgvul-lás — nagyobb gyógyítási költség árán — csak 2—3 hónap múlva érhető el.

A BAROMFIK ÉS MÁS ALLATOK LEÖLÉSÉNÉL legelőbbször úgy járunk el, hogy az állatnak feje lefelé lóg s így agva telve van vérről. Már pedig azt megállapították, hogy az állat addig érzi a fájdalmat, míg agyában vér van. Galambot és spró baromfit leghumánusabb olvéképen kírtani, hogy egy erőteljes vágással fejét elválasszjuk testétől. Nyulaknak, halaknak tarkójára mért ütés után bódulat áll be s így az elvérést alatti görcsök miatt nem szenvednek. A tarkósúrás által kiirtott állatok tulajdonképpen megfulladnak s így érzik a fulladás összes kínjait. Az elvérést kezdetben, míg a nagyobb véredények ürülnek ki, még nem fájdalmas, mikor azonban az apró véredények kiürülésére kerül a sor, akkor fájdalmas görcsök lépnek fel.

FÜZTEPLEP LÉTESÍTÉSE. Ha a kosárfű telepítésére szánt területen huzamos ideig szokott állni a víz, akkor ássunk hosszában 1—1 méter mély árkokat, a belőlük kibobált földdel képezzünk bakhátakat és ezeknek gerincére ültessük a fűdugványokat. Az oly területen, mely tartósan nincs víz alatt, a bakhátészítés helyett rigolozzunk 50—60 cm. mélyen és a következő tavasszal ültessük el a dugványokat 40 cm. sor és 20 cm. növénytávvalra. Egy kat-holdra kb. 72.000 db. dugvány lesz szükséges. A rügyek felfelé irányuljanak s — számítva a föld sülyedésére — dugványozáskor még a legfelső rügyet 3—4 cm-re föld takarja. A dugványok közti földterületet gyommentesen kell takarni, azaz gyakran kapálni s a talajt 3—4 évenként jól megtrágyázni. Kosárfonók a fűzveszőt drágán vásárolják. Még nagyobb jövedelemhez jut az a gazda, ki a téli munkaszünet idején maga fonja fel fűztelepének vessző-teremtését.

VÉRÚJÍTÁS. Ha bizonyos állatállományban a párosítandó állatok már közeli rokonok lennének s így féltő, hogy a rokon-tenyésztés hátrányai jelentkeznek, vagy akkor, ha idegen országból áttelepített tenyészetben a típus eredetisége szűnni kezd, akkor idegen viszonyok közt nevelkedett, szilárd szer-vezetű apállatot szoktak hozni s a «vért» így ujítani. A vérujításra hívott állatnak megválasztása azonban különös figyel- met érdemel, mert ha véletlenül egy szilárd természetű, de gyengén termelő őst ivadékát kapjuk általa, akkor egy ilyen himállat egész nemzedékeket tesz termelési szempontból kevés értékűvé. (Előfordult már, hogy igen zsiros tejet termelő tehének közé vérujításkor 2/0 zsirtartalmú tejet adó tehén borja jutott, miért is minden következő üsző, illetőleg tehén e tehe- nészetben híg tejet adott.)

«Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország föltámadásában. Amen.»

* TANÁCSADÓ *

KÉRDÉS. Sárga-, vagy feketemagú görögdinnye minősítelik igazi fajdinnyének? Kérem közölni, a mai izlésnek mi felel meg inkább, a fekete-, vagy a sárga-, illetve a barnamagú. Sokaktól hallottam, hogy főleg Budapesten egyedül a barnamagút tartják igazi fajdinnyének? (S. G., Törökzentmiklós.) — **FELELET.** A mi termelő- és fogyasztóközönségünk is minden terményben a faj jelzővel azt látja el, ami izlésének megfelel. Így fajalmának, fajkörtének stb. azon gyümölcsöket nevezi, amelyek első sorban nagyok, szépek, szépsznűek, vagyis azon tulajdonságokkal bírnak, amelyekkel a szemre hatni lehet. Ezen gyümölcsnemekben azonban számtalan fajta és változat van, amelyeknek mind megvan a maga neve. A laikus közönség egyformán fajalmának nevezi a Téli fehér kálvil, Jonathán, Londoni pepin, Téli arany parmén stb. fajtákat, amelyeknek pedig, mint látható, mindegyiknek külön neve van, de minőségileg is elütnek egymástól. Ezen helytelen szokást a fogyasztóközönség a dinnyére is vonatkoztatja. Szerinte fajdinnye az, amelyik jó, amelyik pedig nem az, az nem fajdinnye. A magvak színe tekintetében a fogyasztók a görögdinnyét nem osztályozzák, habár némelyek teljesen érett dinnyének csak azt tartják, amelyeknek fekete a magja, amelyiké nem fekete, azt éretlennek minősítik. Ezen helytelen véleményekre azonban a termelő tekintettel ne legyen, mert minden helytelen és alapot nélkülöző igénynek úgy sem tud megfelelni. Piaci meghatározás szerint fajdinnyének azt tartjuk, amelyik minden tekintetben elsőrendű és fajtanévvel bír, tekintet nélkül magvának színére. Ha a dinnye nem jó és fajtája nem határozható meg, úgy fajdinnyének nem minősítheti. Ezen megállapításokat különböző perekben a bíróság is gyakorlat alapjául elfogadta.

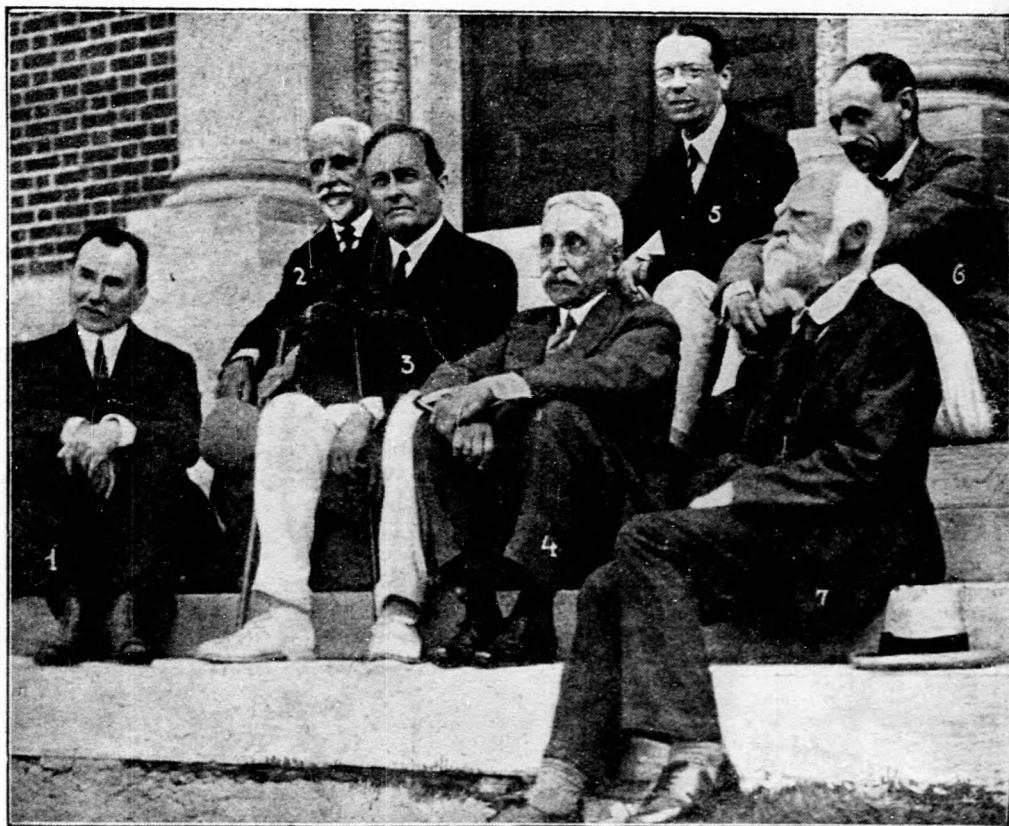
KÉRDÉS. A cséplés előtt eladtam 50 métermázsza rozst, mivel azonban a rozsz fixelet, csupán 30 métermázszt szállítottam le. Köteles vagyok-e a fennmaradt 20 métermázszt leszállítani? (Előfizető, Ór.) — **FELELET.** Köteles, mert a vevő vagy a természetbeni leszállításért, vagy teljes kártérítésért sikeresen perelheti.

KÉRDÉS. Tanukihallgatásra vagyok idézve, minthogy azonban félek, hogy teltleges bántalmazásban lesz részem, vihetek-e magammal két tanút? (3161. sz. előfizető.) — **FELELET.** Szabály szerint tanukihallgatáson senki jelen nem lehet, tehát tanukat nem vihet magával. Ha bántalmazástan van része, megtagadhatja a vallomástételt.

KÉRDÉS. Huszonhárom éves asztalossegéd vagyok, katonai szolgálatot teljesítettem, kaphatok-e öndálló iparendélyt? (4046. sz. előfizető.) — **FELELET.** Előbb nagykorúsíttassa magát annak alapján, hogy már öndállóan saját keresetéből tartja el magát és akkor semmi akadályja nincs, hogy iparendélyét megkaphassa.

VASÁRNAPTÓL
VASÁRNAPIG

AMERIKA OKTÓBER 17 ÉN RATIFIKÁLJA A MAGYAR BÉKESZERZŐDÉST. Az amerikai szenátus éjjeli üléseket tart, hogy elintézte a Németországgal, Ausztriával és Magyarországgal kötött békeszerződések jóváhagyását. Ha előre nem látott események közbe nem jönnek, a szenátus október 17-én fogja jóváhagyni a békeszerződéseket. Harding még a leszerelési értekezlet összejűlése előtt szeretné ezt az ügyet elintézni.

Teleki Pál gróf amerikai körútján.

1. Viallate; 2. Tittoni; 3. Garfield; 4. Panaretoff; 5. Korff; 6. Teleki Pál gróf; 7. Bryce államférfiak.

A NÉPSZÖVETSÉG A JÖVŐ ÉVRE HALASZTOTTÁ FELVÉTELÜNK TÁRGYALASÁT. A népszövetség hatodik főbizottsága tárgyalta a magyar kormány a népszövetséghez intézett újabb kérését. Fisher angol meghatalmazott miniszter kormányra nevében sajnálattal vette tudomásul, hogy a magyar kormány a felvételi kérvény tárgyalásának elhalasztását kérte. Meg van róla győződve, mondotta, hogy Magyarország visszalépésének oka kizárólag a nyugatmagyarországi kérdés, mert Magyarország felvételének véleménye szerint semmi más akadályja nem lehet. A főbizottság határozata értelmében a közgyűlésnek azt a javaslatot fogják előterjeszteni, hogy Magyarország felvételi kérvényének tárgyalását lúzzák ki a jövő évi közgyűlés napirendjére.

ROMÁNIA HADIZÓNÁT RENDELT EL A MAGYAR HATÁR MENTÉN. A román harmadik hadtest parancsnoksága rendeletet adott ki, mely a hadizóna kiterjesztését és megszigorítását rendelte el. A rendelet szerint a hadizóna Máramaros, Szilágy, Szatmár, Bihar és Arad megyének az a része, amely a lengyel, cseh, illetőleg a magyar határ felé esik.

A JÓVÁTÉTELI BIZOTTSÁG ELLENŐRZI ÁLLAMI SZERZŐDÉSEINKET. A jóvátételi bizottság közölte a magyar kormánnyal, hogy minden olyan szerződést, amely a magyar állami javakra vonatkozik és olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek a bizottság véleménye szerint alkalmasak arra, hogy a jóvátételi kötelezettségek lerovása tekintetében Magyarország teljesítőképességét befolyásolják, a bizottság csak akkor ismer el, ha azokat előzetesen megvizsgálta és jóváhagyta.

A SZERBEK KIÜRÍTETTÉK BELCSA PUSZTÁT. A Barcs melletti Belcsa pusztája, amelyet a szerbek a kiürítés után ismét megszállottak, mint a jugoszláv államhoz tartozó területet, a szövetségi bizottság rendelkezése kiürítették. A közvetlen vonatösszeköttetés Pécs és Barcs, továbbá Siklós és Barcs, valamint Kaposvár és Barcs között ismét helyreállt.

A MAGYAR CSEH HATÁRMEGÁLLAPÍTÓ BIZOTTSÁG MEGKEZDTE SZEMLEÚTJÁT. A magyar-cseh határmegállapító bizottság elnöke Brunnbe hívta össze a bizottságot. A gyűlésen Magyarország javaslata került megvitatásra. A javaslatot már előzőleg elutasították. A határokról most a békeszerződés alapján kezdődik a tényállás megállapítása. A bizottság úgy határozott, hogy ezeket a helyszínen fogja megtenni. Az egész vonalat két részre osztották. A szemleút szeptember 28-án kezdődött, az első bizottság Vácra, a második Kassára indult el.

ÚTBAN VANNAK HAZAFELÉ AZ OROSZORSZÁGI TUSZOK. A honvédelmi minisztérium közlése szerint az orosz kormánnyal kötött egyezmény értelmében Szentpétervárról és a különböző táborokból a tuszok egy részét már útnak indították Moszkvába, hogy onnan egységes szállítványokkal induljanak a kicserélőtáborba.

KÖTELEZŐ LESZ A TÜZOLTÓSZOLGÁLAT. A belügyminiszter jóváhagyta a vasvármegyei tűzoltószövetség beadványát, mely szerint minden férfi 16—42 évig tűzoltószolgálatra kötelezett. A szolgálatra kötelezettek első segélynyújtásra is kiképezik. A jóváhagyással egyidejűleg a miniszter az összes vármegyét utasította a szervezés megkezdésére.

TERJED A MAGYAR VISELET A FELVIDÉKEN. A legutóbbi időben Léván a leányok és asszonyok mindjobban felkapták a magyar viseletet, amit a zsupán szigorú bírósággal próbált tiltani. Ezentúl még fokozottabban mértékben használták a magyar viseletet. A cseh csendőrök százával akusították a magyarruhás leányokat és asszonyokat a hatóságok elé, de eddig a legtöbb rendőrkapitány jogalap hiányában sorra fölmentette őket.

A FELVIDÉKI «HISZEKEGY». A felvidéki magyar-érzelmi lakosság irredenta imára tanítja gyermekeit. A ima szövege a következő: «Hiszek egy Istenben, egy osztatlan magyar hazában, a megszűnt területek egy-egyében és a magyarság örök élésén Amen».

MEGNYILT AZ ALTRUISZTA SZÖVETKEZETEK KÓRHÁZA. Budapesten a Knezits-utca 14 szám alatt «Szövetkezetek Erzsébet-kórháza» elnevezéssel új kórház nyílt meg, melyet a közel mulban adtak át rendelkezésének. A kórházat a «Hangya» szövetkezet és az Országos Központi Hitelintézet rendezte be és tartja fenn és pedig elsősorban saját tisztviselői és tagjai részére, de mert ezek arányszámához képe a kórház bőven rendelkezik férőhellyel, természetesen állandóan felvesz más betegeket is. A kórház a város szívében fekszik, gyönyörű nagy kerttel, világos, tágas szobákkal, 60 ágygal. Van belgyógyászati sebészeti, nőgyógyászati, szülészeti és homeopathia osztálya, laboratóriuma, külön Röntgen-terme. A kórház felállítására régen érezhető hiányt pótol, egyrészt, mert a gyógyintézet minden igényt kielégítő tökéletes felszerelésével és mérsékelt díjtételeivel a közepes-tály számára is lehetővé teszi a szanatóriumi gyógykezelést, másrészt, mert a vidék intelligencia és gazdarságadalm is biztos elhelyezkedést, esetleg útbaigazítást nyerhet benne: holott eddig a vidéki beteg sokszor azt sem tudja, hová menjen, kihez forduljon s cél nélkül vándorolt kórházról kórházra.

KÖVÉR IBRAHIM GYÖRGY JÓZSEF KIR. HERCEGÉT IS MEGAKARTA ÖLNI. Az ügyészségen a vizsgálóbíró részletesen kihallgatta Kövér Ibrahim Györgyöt, a parlamenti merénylet, aki előadta, hogy nemzeti küldetésének tekintette a politikusok meggyilkolását. Rakovszkyn és Andrássyn kívül több politikust is szeretett volna meggyilkolni, köztük Windischgrätz herceget és Apponyi grófot. József kir. hercegre több ízben lelelkedett a Lánchídon, azonban a királyi herceg autóján állandóan kísérők ültek és így tettét nem hajthatta végre. Kihallgatása után a vizsgálóbíró az előzetes leltartóztatás további fenntartását rendelte el.

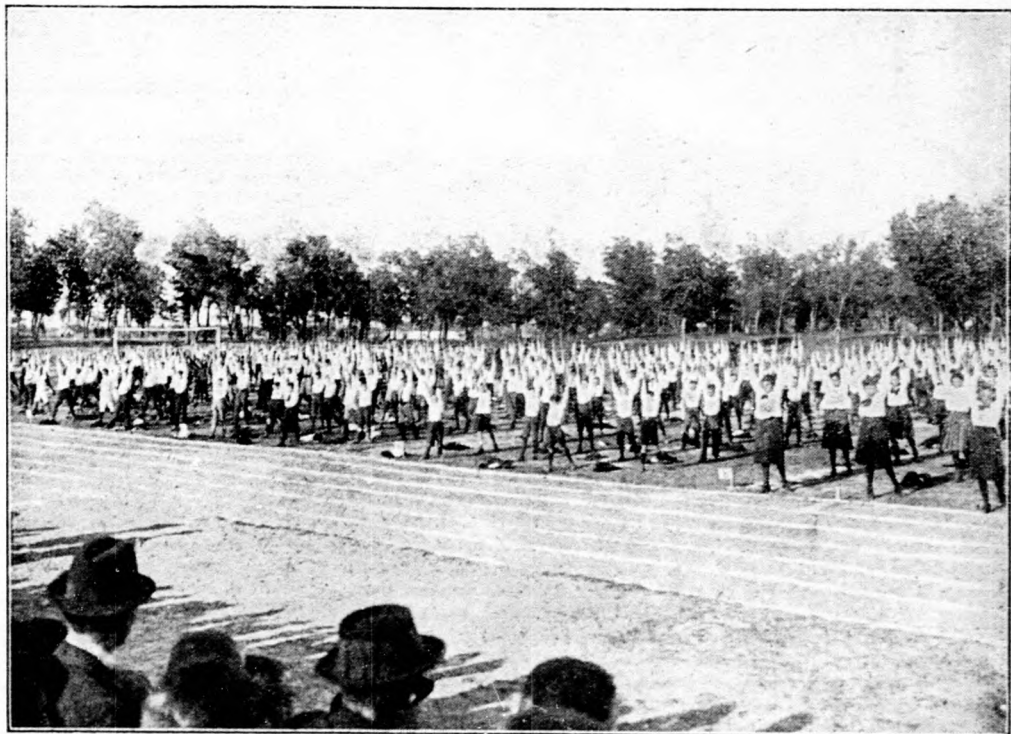

A szegedi gazdalfjak szüreti ünnepélye.

(A Népfőiskolások Országos Széchenyi Szövetségének tagjai ünnepi magyar ruhában.)

Komarek Imre, Madarász János, Császár Ferenc, Volenszky Rózsika, Sánta P., Virág Panika, Dobó Ignác, Dobó Imre, Márki Lajos, Gombkötő Antal népfőisk. igazgató, Farkas Bandi, Sánta F., Virág István, Császár Istvánné, Jójárt Vica, Kois Eta, Szekeres B. Rózsika, dr. Becker Vendel tanítóképző igazg., Lestai Bőske, Rácz Eta, Farkas Eta, Kis György jegyző, Császár István ü. v. elnök, Csúcs József főtítkár.

MURAKÖZ LAKOSÁGA TÜNTET MAGYARORSZÁG MELLETT. A varasdi határmegállapító bizottság elé többfalu küldöttsége el akart jutni, hogy Magyarország mellett tüntessen. A szerb csendőrség közbelépése ellenére is a tüntetők egy része a bizottság szállása elé vonult és lelkes tüntetést rendezett. A szerbek mindazokat a vendéket, akik a határmegállapító bizottság előtt Magyarországtól való elszakításuk ellen tiltakoztak, üldözik hazafias magatartásukért. Az elfogottak száma több ezerre tehető, ezeket a szerbek ütlegelik és barbár módon kínözzák. Eddig körülbelül hétszáz embert hurcoltak el. A szerb kegyetlenségek a kivétel nélkül Magyarországhoz szító vendlakoságot még inkább elkeserítették és sokan menekülnek Csonkagyarországra. Az egész lakosság Magyarországtól vár segítséget.

Délpestvármegyei testnevelő-bizottság ifjúsági tornaversenye Kecskeméten.

DOLLÁRKIRÁLYOK. A newyorki adóbeszedő hivatal elnöke nemrégiben könyvet bocsátott közre «Az amerikai dollárdinasztiák» címen. A könyv felsorolja az Egyesült-Államok 175 leggazdagabb nagyvállalkozóját. A sor élén 2 4 milliárd dollárral az amerikai petróleum- király, John D. Rockefeller áll, aki a leggazdagabb ember a világon. Azután következnek Carnegie, Frederick Weyerhauser, William Waldow-Astor, Charles V. Harknes és Olivér H. Payne, akiknek a vagyona százötven és háromszáz millió dollár között váltakozik. Carnegie acélgyárai révén, Weyerhauser ólom révén, Harknes és P. Payne petróleumból, Astor pedig newyorki telkek adásvételéből gazdagodott meg. «Van nekünk olaj-, réz-, hús-, szén-, acél-, vasut-, gáz-, villany-, hajó-, dohány-, gummi-, cukor-, telefon- és még száz fajta pénzdinasztiánk», — írja a könyv szerzője. «Rockefeller azonban az óriás, aki mindenkit felülmul.» A európai Rotschildok, akiknek a vagyonát két milliárd dollárra becsülik, a Guggenbeimek, a Du Pontok, Vanderbillek és Astorék, akiknek családi vagyona egy-egy milliárd, valamennyien Rockefeller mögött állnak. Az Egyesült-Államokban több pénzfejedlem van, mint egyebütt szerte a világban. Gazdaságuk és hatalmuk nagyobb, mint a többi fejedelemé együttvéve. És nem túloz aki, azt állítja, hogy hatalmuk van élet és halál felett és az egész emberi nemen.

DRÁGABB A FUVAR, MINT A TEHÉN. Az oláh vasutakon divó baksis-rendszernek élénk bizonyítéka, hogy egy 600 lei értékű tehénnek Erdélyből a határig való szállítása 1000 leibe kerül. Scholse indul a vonat, amíg meg nem kenik, nem a kerekeket, hanem az oláh vasutasokat. Az «Universul» több mint 20 oláh vasuti hivatalnok nevét közli, kiket lopások és hivatalos hatalommal való visszaélések miatt függesztettek fel.

SZŐLŐOLTVÁNY sima és gyökeres hazai Nova és Delavare garantált szép és jó, kapható: Békefi igazgató-tanítónál Zalaokpány.

A SZERB KIRÁLYFEJES LEVÉLBÉLYEG FORDÍTVA VALÓ FELRAGASZTÁSA — FELSEGSÉRTÉS. A szabadkai postán az egyik magyar nemzetiségű tisztviselőt egy szerb postás feljelentette, mert a levelekre a bélyeget úgy ragasztotta fel, hogy a király képe megfordítva került rájuk, ami a feljelentés szerint az uralkodó elleni tiszteletlenség kifejezése. A feljelentés alapján az ügyészség meg is indította az eljárás felség sértés miatt.

NÉGY MILLIÓ ÉVRE VAN ELLÁTVA AMERIKA SÓVAL. Az Északamerikai Egyesült-Államok állami földtani intézete hivatalos közlést adott ki az ország sótelepeiről, amelyek néhol elérik a 700 láb vastagságot. A sótelepek sótartalma megközelítőleg harmincezer milliárd tonna s minthogy az évi szükséglet hét millió tonnát tesz ki, Amerika sósúkhigánya körülbelül négy millió évre biztosítva van.

A csabai kántor.

A világháború után megromlott az erkölcs. A lopás, betörés napirenden van, pedig 4 csendőr helyett 24 állami rendőr vigyáz a községre. A szűkpénzű, bőzsebű, öblöntorkú csabai kántorhoz is betörték egyik éjszaka.

Főlrázzák almából s rá rivalnak:

— Pénzt elő, mert különben baj lesz!!!...

A mindenkor rettentően szomjas csabai kántor megtörli a szeméit s körülnéz.

— Bolondok vagytok! Hiszen a csabai kántor amíg pénze van sohase megy haza a kocsmából!!!...

Kacagott keservében. Aztán befordult az ágyba és tovább sludt. A legények szégyenkezve elsompolyogtak, mert a kántor igazat mondott.

REJTVÉNY

A rejtvény helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 43-ik számunkban közöljük.

A 38-ik számunkban közölt képrejtvény helyes megfejtése:

«Halhatatlan.»

Megejtették: Boros Mihály, Nagy István, Kovács István, ifj. Rittinger János, id. Boross Pál, Toth Ilonka, ifj. Ritecz István, Korózs Antal, ifj. Kigyos Ferenc, Farkas István, Pap Mariska, ifj. Nagy Pál, Szűcs László, Pal Irenke és Mariska (Békés), ifj. Szanthe István, Szűcs Lajos, Megyeri István, Forisek Simon, Köver Balazs, ifj. Kocsó Pál, Korózs Istvánné, Hangonyi János, Horváth János és Juli ka, Kovács Sarika, Zsolcay Mihályné, Jager Jánosné, Linczner J zsef, Bodzsar Pál és Gáspár, Sinkó Manci, Szekeres Imre, Tormasy Margit, Turoczy Lajos, Takaoh Rezső, Kovacs József, Sörös Ferenc, Kenez Kálmán, Szobek Lorand, Gaal Jozsef, Herczeg Eszük, Bekei Ferenc, Baker Annus, Horvath Antal, Gere Piroksa, Nagy László, Veréb László, Csordás Sandor, Pető Kálmán, Vácsi Antal, Szabó Elek, Szabó Jozsef, Magyarits István, Somogyi Gabor, Borocz Gabor, Romhányi László, Nyerges Mihály, Podobni Istvan, Hansai Istvan, Mite Jozsef, Hangya szeméizete Szabadszallas), Pethorszky Ilonka, Cseplő Lajos, ifj. Tóth Istvan, Szalján Imre, Gombos Janos, Tüttő Gergely, Macharovszky Imre, ifj. Jozsa Lajos, Aranyos Istvan, Lencse Marton, Romhányi László, Rektor Pál.

Jutalomkönyvet nyertek: Forisek Simon (Budapest), ifj. Bittinger János (Püspöcsaba), Kovács István Gyula (Tiszabura), Nagy István (Győr-Revfalu), Pap Mariska (Cserkút), Farkas István (Pámonostor), Hangonyi János (Felsőhangonyi), Sörös Ferenc (Rabaszovát), ifj. Kigyos Ferenc (Zalaszentlő), Korózs Antal (Eger).

A 39-ik számunkban közölt rejtvény helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő heti számunkban közöljük.

Főszerkesztő: MESKÓ PÁL. Főmunkatárs: BUDAY BARNA. Felelős szerkesztő: SCHANDL KAROLY DR.

Felelős kiadó: MESKÓ PÁL.

VÁSÁR ÉS PIAC

Oktober 2-án.

Gabonavásár. (Fővárosi árak.) Búza 1710—1720 K, rozs 1285—1800 K, takarmányárpa 1450—1475 K, sörárpa 1525—1575 K, repce 1900—1950 K, tengeri szemes 1700—1730 K, zab 1350—1400 K, köles 1250—1280 K, fehér bab 1680—1700 K, tarka bab 1300—1320 K, új bab 2000—2100 K, korpa 850—870 K. Az árak a feladó állomáson értendők 100 kilogrammonként.

Takarmányvásár. Elsőrendű széna 700—750 K, búkköny és muhar 750—800 K, lucerna 700—750 K, szalma 330—350 K, takarmányszalma 400—450 K.

Vetőmagvak. Lóheremag 10.000—12.500 K, lucernamag 10.000—12.000 K, biborheremag 2800—3000 K, mák 6800—7000 K, cirokmag 1000—1100 K, vikória borso 1800—2000 K, napraforgómag 1600—1700 K, lenmag 3400—3500 K, kendermag 2400—2500 K, repce 2000—2200 K, búkköny 2000—2200 K.

Szarvasmarhavásár. Bika jobbminőségű 26—35 K, bika silányabb 12—21 K, ökör jobbminőségű 38—53 K, ökör közep 18—29 K, alárendelt minőségű 12—17 K, tehen 12—45 K, bivaly 18—27 K, növendek 20—28 K, kicsontozni való 13—16 K.

Sertésvásár. Fialat nehéz sertés 98—106 K, fiatal középminőségű 85—95 K, könnyű sertés 70—80 K, selejtezett 65—70 K, öreg nehéz sertés 90—106 K. Szalonna nagyban: könnyű 120—130 K, négy táblás 145 K, három táblás 152 K. Zsír 185 K. Vészelt sertés 65—70 K, nem vészelt 55—65 K.

Lóvásár. Jobb minőségű hátaslo 10.000—12.500 K, könnyű kocsi (jukker) 17.000—50.000 K, igaz kocsi (nehéz nyugati fajta) 21.000—45.000 K, igaz kocsi (könnyű) 10.000—15.000 K, számar 500—2000 K, öszvér 4000—15.000 K, alárendelt minőségű 1000—10.000 K, vago 500—10.500 K.

Bőr- és juhvásár. Bőr 30—56 K, juh 20—31 K.

Hér és laggya. A múlt héten a marhabőrárak 64 K-ról 94—100 K-ra emelkedtek a budapesti nyersbörpiacon, ugyiszintén a juhbőrök 145 K-ról 155 K-ra. A marhafaggyu ára 30—36 K-ra emelkedett kg-kent.

Zöldeségleték és gyümölcs. Sargarepa I. r. kilója 12—20 K, II. r. 3—4 K, petrezselyem I. r. kilója 15—26 K, II. r. 8—14 K, zeller kilója 14—20 K, darabja 4—7 K, katarabé ószi fajta I.—II. r. kilója 8—10 K, vöröshagyma makói kilója 16—17 K, vöröshagyma közönséges kilója 14—15 K, fokhagyma kilója 42—46 K, céklarepa kilója 7—8 K, fejeskáposzta I. r. kilója 12—14 K, II. r. kilója 8—10 K, kelkáposzta I. r. kilója 16—18 K, II. r. 10—14 K, vöröskáposzta I. r. kilója 16—24 K, II. r. kilója 12—14 K, saláta, fejtes 1—II. r. darabja 3—4 K, retek, fekte, kilója 7—12 K, burgonya, új, kilója 7—8 K, ugorka kilója 16—25 K, paradicsom érett, kilója 14—16 K, zoldpaprika apró, kilója 5—12 K, totemi való 6—18 K, tek, főző kilója 4—5 K, zold tengeri darabja 1'50—2 K, vajbáb kilója 20—26 K, sóska kilója 6—10 K, paraj kilója 12—5 K, savanyított káposzta kilója 20 K, alma faj kilója 24—30 K, közönséges kilója 10—16 K, korte faj kilója 28—40 K, közönséges kilója 10—24 K, szőlő, csemege kilója 30—40 K, közönséges kilója 20—24 K, szilva, berzencei kilója 14—20 K, barack, ószi kilója 14—30 K.

Baromfi és tojás. Élő csirke, rantanivaló, párja 70—140 K, élő csirke stívnivaló párja 120—180 K, kacsa, liba élő hizott kg.-ja 85—110 K, kacsa, liba tisztított hizott kg.-ja 90—110 K, élő sovány kacsa párja 100—160 K, élő sovány liba párja 400—600 K, élő tyúk párja 180—200 K, tojás darabja 5'60—6—K.

Idegen pénzesemlek legmagasabb ára. 1921. szeptember 26-án: Egy drb Napoleon-arany 2008 K, dollar 980 K, francia frank 48 K, lengyel marka 13 f, német marka 5 K 76 f, olasz lira 27 K 35 f, osztrák korona 87 f, orosz rubel 81 f, cseh szokol 6 K 85 f, román lei 5 K 52 f, szerb dinar 11 K 50 f, 1 ezüst korona 22 papir koronát ér. 100 magyar koronaer Zürichben 0'82 svájci frankot fizettek.

20

20

HA MEGVETTE,
MUTASSA MEG
ÉS AJÁNLJA
MINDEN SZOM-
SZÉDJÁNAK!

MINDEN LAPELÁRUSÍTÓ, MINDEN KÖNYV-
KERESKEDÉS ÉS MINDEN HANGYA SZÖ-
VETKEZET BÁRKI KIVÁNSÁGÁRA KIADJA

HUSZ KORONA

ELLENÉBEN AZ 1922. ÉVRE SZÓLÓ „UJ
BARÁZDA NAPTÁRÁT“, VAGY A
„NAGY KÉPES CSALÁDI NAPTÁRT“.

EGYETLEN
JÓRAVALÓ FA-
LUSI HÁZBAN
SEM HIÁNYOZ-
HATNAK EZEK
A NAPTÁRAK!

20

ÉRTÉKTELEN PONYVANAPTÁRAKAT NE FOGADJON EL.

20

SZIVÁRVÁNY

ELBESZÉLÉS
IRTA: TÁRNAJ ISTVÁN

(4. folytatás.)

Úgy látszott, nem nagyon viselte meg a fogság. Nem volt sovány, csak a bőrig kopasztott feje volt kissé szokatlan. Meg a szomorúság, ami ott ült az arcán, meg a két szemében. Az anyjának apró, fekete szemei voltak, mint két éretlen kéknyebogyó, az övéi nagyok, kékek. Amolyan befelé néző szemek. Mint a mély kutak vize, visszatükrözik az ég azúrját, vagy a borús fellegeket, de a vihar nem fodrozza hullámosra a tükröket. Úgy látszott a Szélpál István szemein is, hogy a gazdájuk nem ismeri a haragot, csak a szomorúságot.

— Dicsértessék!

Katonkáné végre megtalálta a hangját. Szívesen fogott kezét a vejevel.

— Mindörökké! Isten hozott édes fiam! Csak hogy hazavezérelt az én jó Istenem!

Meg is ölelte, de csak tartózkodva, inkább amolyan vállveregetéssel, mert a huszár inkább hideg volt, mint meleg. Azután a nászasszony felé fordult nagy szívélyességgel. Csuporgó méz volt minden szava, ahogyan szólott hozzá (a bűdi boszorkához!).

— Jó napot drága nászasszony! Isten hozta! De ritka vendég minálunk! Csak hogy egyszer itt tiszteljük szegényes hajlékunkban! Tessék beljebb kerülni! Szélpálné azonban hideg maradt, mint a jégcsap. Kezét se nyújtott, csak ép hogy viszonzta a köszönést, azt is inkább azért, hogy megkezdhesse a szót.

— Jó napot! Nem megyünk be. Nem nagyon érünk rá tanyázni. Se magam, se a fiam.

De Katonkáné nem hagyta ám magát. Ő most udvarias akart lenni mindenáron. Tovább szíveskedett.

— Na csak tessék azért besétálni. Hiszen tudja kedves nászasszonyom, milyen szívesen fogadjuk. Örülünk, hogy látjuk.

Szélpálné ránézett kémlélőn, firtatva, vajjon igazán szól-e ez a buta asszony, vagy tán nem is olyan buta és inkább gúnyolódik? Már felelni akart, de István belépett a házba s jobbnak látta, ha egyelőre ő is be-megy. Katonkáné odabent tovább tessékelt a vendégeket.

— Így ni. Idebenn is csak annyi a fizetség, mint odakünn a tornácon. Üljenek le minálunk. (Közben letörtölt két széket a kötényével.) Tessék helyet foglalni. Jaj, csak hogy meggyüttél szerelmes egy fiam.

Meg-megsimogatta anyáskodva a fejét. — Jaj, hová lett az a te szép sűrű hajad, hová lett? Na majd megnő itthon újra. Megnöveszti a Lesi vize, meg a hazai ájer. Csak az a fő, hogy hazagyüttél.

István az asztalra dobta a sapkáját. — Bár ne gyüttetem volna...

— Nono, ne tüzeskedj, édes gyermekem! Nem a haragnak napja ez, de az örömé. Kedves nászasszonyom, hát nem ül le? Elviszi az álmunkat.

Szélpálné még mindég állt. Fürkészve nézegetett körül a szobában s vértelen, vékony ajkain gúnyos mosoly ült.

— Nem kell ahhoz leülnünk. Állva is elvégezhethetjük, amiért ide fáradtunk. Nekem dolgom sem igen van itt, csak azért jöttem jobbadán, mert a fiam nem tudta a járást ehhez az új kvártélyhoz.

A szava gúnyos volt, mikor az «új kvártélyt» mondta. Katonáné el is értette a gúnyt, de nem válszolt rá, pedig nehezen türtette magát. Inkább Istvánhoz fordult magyarázólag:

— Otthagytuk a régit. Ezt akkor jól meg lehetett venni. Kicsi pénz kellett. Azután a másik ócska is vót, kicsi is vót...

István körülnézett a tágas szobában. Bizony ez másnemű volt, mint az öreg Sztahutól örökölt putri. Szébb is volt, nagyobb is volt, de mégis csak a régi volt a kedvesebb. Annak a düledező falaihoz tapadt a boldog szerelem emléke. Keserűen szólott.

— Mig én idehaza vótam, addig az is jó vót.

Ah, Szélpálné, ha lakat lett volna az ajkán, még úgy se állta volna meg, hogy itt ne szúrjon egyet a gyűlölt familián.

— Addig bizony sok minden máskép vót, mint mostan...

Katonkáné ránézett, ahogy csak ő tudott nézni. Már a nyelve hegyén volt a visszavágás, de aztán csak egy nagyot nyelt és nem felelt a kihívásra. De nem is volt benn maradása tovább. Érezte, hogy már a végén jár a türelme s ha egyszer odaveti a gyeplőt, ki tudja, hol áll meg. Csak a maguk ügyis elég nagy baját növeli. Nincs arra szükség. Inkább visszavonult.

— Na, kinézek egy kissé. Mindjárt beküldöm a lányomat. Meg aztán nézek egy kis borocska után is.

Szélpálné hevesen tiltakozott. No, de még ilyet! Hogy ő még bort igyék ezeknél. De még mire nem gondol ez az együgyű asszony.

— Ne tessék fáradni. Nem iszunk semmit. Én se, a fiam se. Otthon se ivott.

Katonkáné azonban menekülni akart s nem engedte ki maga alól a borhozás ürügyét.

— De azt már nem hagyom ám! Egy pohárka nem fog megártani. Mindjárt itt is leszek. Ebben a minutában, csak tessék helyet foglalni!

Sűrögye-forogva kiszélelt az ajtón, magára hagyva a két vendéget, kik közül az egyik a maga házában lenne s mégis olyan idegennek érzi magát benne, mint a kutya a karó közt. István körülnézett a szobában. Sok új holmit látott, jobbadán semmi sem volt meg a régiből, aminek minden darabjához fűződött valami édes emlék.

— Sok új hómija van. Ez a lámpa sem vót meg.

— A tanítónétól vették, mikor beköltözött Egerbe.

— A sifonér is. Szép funéros. Nem lehetett kicsi az ára. Vajjon miből vette?

■ Nem várt feleletet, inkább csak hangosan gondolkozott. Szélpálné mégis tüzelő hangon felelt az ártatlan kérdésre.

*Télikabátok,
öltönyök,
rövid szőrmebecsek,
lábzsákok és szőrmetakarók,
eszmanadrágok és pantalonok,
fű- és leánykaruhák,
női ruhák és kabátok,
férfi-, női- és gyermekcipők.*

Nagy választék.

NEUMANN M. ruhaáruháza
Budapest, IV., Múzeum-körút 1.

„PERIMUR“ bakteriumos egérintő

megfertőzi a mezei és házi egereket, szárazul hullanak és az egérvészit egymásközt jrványosan terjesztik. IMMUNITAS RÉSZV.-TÁRS. orvos-vegészeti laboratorium Budapest, IV., Párisi-utca 4. sz.

Fiatalos üde arcbőrt

varázsol' elő 10 nap alatt és eltávolít minden teinhibát u. m.: mitesszer, pattanás, sárgafolt, ranc, orrvörösség, likacsos, hervadt, petyhüdt bőrt, a dr. Kayserling-féle „Hyvarjon“ szépitőszert. A kúra egyszerű, otthon vegezhető minden feltűnés nélkül. Belejezése után az arcbőr ragyogó szépségben, gyémekki üdeségben és tisztaságban pompázik. — Egy adag 75.— K. Vidékre postaköltséggel és adóval 90.— K. Postai rendelések Hyvarjon-gyár főraktárához: Gross Antal, Budapest, József-körút 28. intézendők

Budapestben kapható:

Török József gyógyszerár, Király-utca 12.
Opera-drogeria, Andrássy-ut 15.
Karschmaroff-drogeria, Rákóczi-ut 50. és Erzsébet-körút 1.
Róna-drogeria, József-körút 50.

Szakorvosi rendelés Vár- és Nemzetvárosi részre.
Rendelési díj: nap.
Részlet: 40 sz., 1. sz. 1. SZÉNY SALYARSAN-GLTAS

**Ha Budapesten házat,
vidéken birtokot óhajt
venni vagy bérelni,
forduljon bizalommal
Schöffler és társa
céghez
Budapest, Baross-u. 17.**

ELSŐ KERESZTÉNY BIZTOSÍTÓ INTÉZET R.-T.

amely kizárólag keresztény és nemzeti alapítás, elfogad oicó díjtételekkel és kedvező feltételekkel

**Tűzbiztosításokat
Jégbiztosításokat
Betöréses-lopás biztosításokat
Élet- és népbiztosításokat.**

Más társaságnál érvényben levő biztosításokat teljes felelőség mellett vesz át. IGAZGATÓSÁG:

Budapest, IV., Fővám-tér 2. főemelet.

Főkirendeltségi székhelyek:

BUDAPEST, GYŐR, DEBRECEN.

Kirendeltségek: Szombathely, Kaposvár, Szekesfehervár, Szeged, Esztergom, Kiskunfélegyháza, Nyiregyháza, Eger, Czegled és Kecskemét.

„Falusi levelek“

Ezen a címen a legutóbbi helekben érdekes levélgyűjtemény jelent meg a „Vasarnap“ című képes hetilap kiadásában. A leveleket falusiak, nagybbrészen földmivesemberek, valamint ezeknek fiaí és leányai írták. A felrótték azt adák elő, hogy mit tanának életük legszebb sikerének; a fiúk a palavaslásztró, a leányok pedig a magyar leány kötelességeiről elmeikednek. — Végtlenül kedves, üde írások ezek, amelyekből lsternek tisztelete, rendíthetetlen hazaszeretete, benső családiaság munkakedy és örült életfelfrözás sugárzik ki. A könyvet Buday Barna, a „Vasarnap“ főmunkatársa rendezte sajtó alá s magasiópti előszóval vezette be a leveleket és nagyértékű, a lé ek legmégység hatoló tanulmányt írt hozzájuk. — A tetszetős címlappal bíró értékes könyv ára **40.— korona.**

Megrende hető lapunk kiadóhivatalában a pénz előzetes beklődése mellett, vagy bármely lapeláru-tíónknál.

MINDEN HÁZNÁL

nehézzen várják a postát, amikor az erő, az egészség és a szépség csodaszereit hozza.

A DIANA-készítmények az egész világon mindenütt kaphatók!

- Diana-puder (fehér vagy róza, vagy testszínű) próbadoboz K 20.—, nagy doboz K 33.—.
- Diana-krém (csak éjjeli, vagy nappali és éjjeli használatra) próbatéglő K 20.—, nagy téglő 33.—.
- Diana-szappan 1 próbadarab 16.—, 1 nagy darab K 22.—.
- Diana-próbakészlet (1 próba-puder, 1 szappan, 1 krém egytt) gyönyörű dobozban K 53.—.
- Diana-nagykészlet (1 nagy puder, 1 szappan, 1 krém egytt) gyönyörű dobozban K 85.—.
- Diana-szálvíz 1 próbatéglő K 45.—, 1 nagy téglő K 70.—.
- Diana-fogkrém 1 tubus K 15.—.
- Diana-sóborsszsz 1 kis téglő K 24.—, 1 közép téglő K 65.—, 1 nagy téglő K 130.—.

Főelárusítóhely:

DIANA KERESKEDELMI R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 30.

A „Hangya“

vidéki szövetkezeteinek tagjai a legjutányosabb árak mellett a ruházati cikkeiket, miért is ajánlatos, hogy a kigazda és földmives ugy a saját, valamint a családtagjainak ruhászükségletét mint: kéz férfi öltönyök, férfi és női felsőkabátok, fű- és gyermekruhák, férfi és női kötött kabátok, swetterek, férfi, női és gyermekharisnyák, szövet- és kelmeárkat

a „Hangya“ vidéki szövetkezeti útján szerezzé be.

Szövetkezetek figyelmébe!

Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és zsiros bőrből a legjutányosabb napi árakon szerezhethők be a

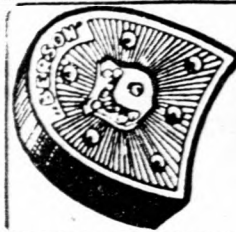
„Hangya“ cipőosztályánál.

Tehénbőrscizmák, boxscizmák, munkáscipők nagy választékban.

A Magyar Gazdák Biztosító Intézete a

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Igazgatóság: Budapest, Öllői-út 1.

Berson